

## Γ. Διανοητική ιδιοκτησία

**ΓενΔΕΕ υπόθ. Τ-58/23,  
απόφ. 5.6.2024**

**Supermac's κατά EUIPO – McDonald's International  
Property (BIG MAC)\***

**Διατάξεις:** άρθρο 51 παρ. 1 στ. α' Κανονισμού (ΕΚ) 207/2009  
(νέο άρθρο 58 παρ. 1 στ. α' Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1001)

**ΣΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΗΡΥΞΗ ΕΚΠΤΩΣΕΩΣ. ΛΕΚΤΙΚΟ ΣΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ, BIG MAC.** Η εν λόγω απόφαση αφορά την αίτηση έκπτωσης από το λεκτικό ευρωπαϊκό σήμα BIG MAC, βάσει του άρθρου 51 παρ. 1 στ. α' Κανονισμού (ΕΚ) 207/2009, όπως τροποποιήθηκε (νέο άρθρο 58 παρ. 1 στ. α' Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1001). Πιο συγκεκριμένα, η ιρλανδική εταιρεία εστιατορίων Supermac άσκησε στις 11.4.2017 αίτηση έκπτωσης στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) κατά της McDonald's International Property Company, Ltd για μη χρήση του σήματος «BIG MAC», εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για συνεχή περίοδο πέντε ετών. Η McDonald's International Property Company, Ltd. υπέβαλε στον EUIPO αίτηση καταχώρισης σήματος Ευρωπαϊκής Ένωσης για προϊόντα στις Κλάσεις 29, 30, 42. Το εν λόγω λεκτικό σήμα καταχωρίστηκε επιτυχώς την 1η Απριλίου του 1996. Στις 11.1.2019 το Τμήμα Ακυρώσεων του EUIPO (απόφαση 14 788 C) έκανε δεκτή την αίτηση έκπτωσης ως βάσιμη, λόγω της μη απόδειξης ουσιαστικής χρήσης του επίμαχου σήματος για κανένα από τα προϊόντα και τις υπηρεσίες για τα οποία έχει καταχωριστεί. Μετά την άσκηση προσφυγής από την McDonald's, το Τέταρτο Τμήμα Προσφυγών του EUIPO εξέδωσε την απόφαση R 543/2019-4, στις 14 Δεκεμβρίου 2022. Το προαναφερθέν Τμήμα έκρινε ότι η McDonald's δεν είχε προσκομίσει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για την πραγματική χρήση του σήματος, μόνο

\* Επιμέλεια περίληψης στην ελληνική γλώσσα: *Δήμητρα Ροδιά*, Ασκουμένη Δικηγόρος. Το πλήρες κείμενο της απόφασης στην αγγλική γλώσσα διατίθεται ως πρόσθετη ύλη στην Quallex.

για ορισμένα, αυτή τη φορά, προϊόντα και υπηρεσίες. Έτσι, το επίμαχο σήμα παρέμεινε μερικώς ακυρωμένο για κάποια προϊόντα και υπηρεσίες, ενώ για ορισμένα άλλα το Τμήμα Προσφυγών έκρινε πως η χρήση του σήματος είχε αποδειχθεί επαρκώς, κι έτσι ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση. Ενόψει τούτων, η Supermac προσέφυγε κατά της παραπάνω απόφασης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ζητώντας τη μερική ακύρωση και τροποποίηση της αποφάσεως του Τμήματος Προσφυγών του EUIPO. Στην υπόθεση συμμετείχε και η McDonald's, ως παρεμβαίνουσα. Το Δικαστήριο επεσήμανε ότι για να υπάρχει ουσιαστική χρήση το σήμα θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά τρόπο σύμφωνο με την ουσιαστική λειτουργία του, ώστε να κατοχυρώνει την ταυτότητα των προϊόντων και υπηρεσιών τα οποία αφορά, και όχι απλώς για να συμβάλει τυπικά στη διατήρηση των αποκλειστικών δικαιωμάτων που γεννώνται με την καταχώρισή του. Επιπλέον, προκειμένου μία τέτοια, ουσιαστική χρήση να αποδειχθεί, θα πρέπει να προσκομιστούν στοιχεία που κατά άμεσο και αντικειμενικό τρόπο να αποδεικνύουν την πραγματική και αδιάλειπτη χρήση του. Η απόδειξη χρήσης μπορεί να αφορά αυτοτελείς και συνεκτικές κατηγορίες προϊόντων. Το βασικό κριτήριο για την διάκριση μίας κατηγορίας ως τέτοιας είναι ο σκοπός ή η προβλεπόμενη χρήση ενός προϊόντος. Εν αντιθέσει, η φύση του ή τα χαρακτηριστικά του δεν παίζουν τόσο αποφασιστικό ρόλο στην αξιολόγηση αυτή. Σημειωτέον ότι το Δικαστήριο διαχώρισε τα «σάντουιτς με κρέας» από τα «σάντουιτς με κοτόπουλο», θεωρώντας ότι οι αποδείξεις για το πρώτο δεν καλύπτουν και το δεύτερο. Ως προς την απόδειξη πραγματικής χρήσης για τα φαγώσιμα σάντουιτς («edible sandwiches») της Κλάσης 30, το Δικαστήριο επικύρωσε την κρίση του Τμήματος Προσφυγών. Δεδομένου του ότι τα «σάντουιτς με κρέας» και τα «σάντουιτς με κοτόπουλο» είναι φαγώσιμα, εντάσσονται στην επίμαχη κατηγορία. Αν πρόκειται για μία κατηγορία που δεν μπορεί να χωριστεί σε περισσότερες υποκατηγορίες, αρκεί να αποδειχθεί χρήση για κάποια από τα προϊόντα που περιλαμβάνονται σε αυτήν. Δεν αναμένεται από τον κάτοχο ενός σήματος να αποδείξει τη χρήση του σε σχέση με όλες τις δυνατές εμπορικές παραλλαγές των όμοιων προϊόντων/υπηρεσιών για τα οποία έχει καταχωρηθεί το σήμα. Τελος, το Δικαστήριο σχετικά με τις υπηρεσίες της Κλάσης 42 επεσήμανε ότι η απόδειξη χρήσης ως προς κάποια προϊόντα δεν μπορεί αυτομάτως να αποδείξει και χρήση ως προς κάποιες υπηρεσίες, αλλά οι δύο κατηγορίες θεωρούνται a priori αυτοτελείς, και άρα για αυτές απαιτείται ξεχωριστή απόδειξη. Βάσει των ανωτέρω, το Δικαστήριο ακύρωσε εν μέρει την απόφαση του Τετάρτου Τμήματος Προσφυγών του EUIPO όσον αφορά τα «σάντουιτς με κοτόπουλο» και τα «τρόφιμα που παρασκευάζονται από προϊόντα πουλερικών», αλλά και τις υπηρεσίες της Κλάσης 42, κρίνοντας ότι η McDonald's δεν είχε προσκομίσει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για την ουσιαστική χρήση του σήματος «BIG MAC», ενώ επικύρωσε την προγενέστερη απόφαση σχετικά με τα «τρόφιμα που παρασκευάζονται από προϊόντα κρέατος».

Βλ. το πλήρες κείμενο της απόφασης στην αγγλική γλώσσα στην Quallex.

## Παρατηρήσεις

### Η Απόφαση Big Mac

#### Ι. Ιστορικό

Η δικαστική διαμάχη της ιρλανδικής εταιρείας εστιατορίων Supermac με την διάσημη αλυσίδα fast food McDonald's ξεκίνησε το 2016, όταν η McDonald's άσκησε ανακοπή κατά του ευρωπαϊκού σήματος Supermac's που κατέθεσε η πρώτη, προς διάκριση υπηρεσιών εστίασης. Σε απάντηση η Supermac άσκησε το 2017 αίτηση ακύρωσης του ευρωπαϊκού σήματος BIG MAC της δεύτερης λόγω μη ουσιαστικής χρήσης, κατ' άρθρο 58 παρ. 1 στοιχείο α) του Κανονισμού για το Σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUTMR) 2017/1000.

Το σήμα BIG MAC είχε καταχωρηθεί για τα εξής προϊόντα και υπηρεσίες:

- προϊόντα στην κλάση 29, ήτοι Τρόφιμα παρασκευασμένα από προϊόντα κρέατος, χοιρινού κρέατος, ψαριού και πουλερικών, σάντουιτς με κρέας, σάντουιτς με ψάρι, σάντουιτς με χοιρινό κρέας, σάντουιτς με κοτόπουλο, φρούτα και λαχανικά διατηρημένα (κονσέρβες) και μαγειρεμένα, αυγά, τυρί, γάλα, παρασκευάσματα γάλακτος, τουρσιά, επιδόρπια

- προϊόντα στην κλάση 30, ήτοι Σάντουιτς, σάντουιτς με κρέας, σάντουιτς με χοιρινό, σάντουιτς με ψάρι, σάντουιτς με κοτόπουλο, μπισκότα, κέικ, βουτήματα, σοκολάτα, καφές, υποκατάστατα καφέ, τσάι, μουςτάρδα, βρώμη, γλυκά, σάλτσες, αρτύματα, ζάχαρη και

- υπηρεσίες στην κλάση 42, ήτοι Υπηρεσίες παρεχόμενες ή συνδεδεμένες με τη λειτουργία και παραχώρηση της χρήσης δικαιωμάτων επί εστιατορίων και άλλων επιχειρήσεων ή εγκαταστάσεων που ασχολούνται με την παροχή τροφής προς κατανάλωση και επί εστιατορίων στα οποία οι πελάτες εξυπηρετούνται μέσα από το αυτοκίνητο· παρασκευή φαγητών σε πακέτο· σχεδιασμός τέτοιων εστιατορίων, επιχειρήσεων και εγκαταστάσεων για λογαριασμό τρίτων· σχεδιασμός κατασκευής και παροχή συμβουλών σε θέματα κατασκευής για λογαριασμό τρίτων.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Τμήματος Ακυρώσεων του EUIPO, η McDonald's υπέβαλε αποδεικτικά στοιχεία για την ουσιαστική χρήση του σήματός της, αλλά όχι εκτενή, βασιζόμενη κυρίως στην υπόθεση ότι τα BIG MAC είναι γνωστά σε όλους και η χρήση τους δεδομένη. Όμως τα αποδεικτικά στοιχεία που υπέβαλε κρίθηκαν ανεπαρκή για την διαμόρφωση πλήρους κρίσης περί της χρήσης χωρίς αναγωγή σε υποθέσεις και συμπεράσματα και το Τμήμα Ακυρώσεων με την απόφασή του της 11.1.2019 έκανε δεκτή την αίτηση ακύρωσης στο σύνολό

της, κρίνοντας ότι δεν απεδείχθη χρήση για κανένα από τα δηλωθέντα προϊόντα και υπηρεσίες και ακύρωσε το σήμα στο σύνολό του.

Ακολούθησε η προσφυγή της McDonald's στο Τμήμα Προσφυγών του ΕUIPO, κατά τη διάρκεια της οποίας η McDonald's προσκόμισε πλειάδα νέων αποδεικτικών στοιχείων. Πράγματι, στις 14.12.2022, το τέταρτο Τμήμα Προσφυγών του ΕUIPO εξέδωσε την απόφασή του με την οποία έκρινε ότι για ορισμένα από τα προϊόντα και τις υπηρεσίες πράγματι αποδεικνύεται ουσιαστική χρήση και ακύρωσε εν μέρει την προσβαλλόμενη απόφαση. Το επίμαχο σήμα παρέμεινε μερικώς σε ισχύ για τα ακόλουθα προϊόντα και υπηρεσίες, για τα οποία κρίθηκε ότι αποδείχθηκε η ουσιαστική χρήση:

- Κλάση 29: Τρόφιμα παρασκευασμένα από προϊόντα κρέατος και πουλερικών, σάντουιτς με κρέας, σάντουιτς με κοτόπουλο,
- Κλάση 30: Βρώσιμα σάντουιτς, σάντουιτς με κρέας, σάντουιτς με κοτόπουλο,
- Κλάση 42: Υπηρεσίες που παρέχονται ή συνδέονται με τη λειτουργία εστιατορίων και άλλων εγκαταστάσεων ή που ασχολούνται με την παροχή φαγητού και ποτού έτοιμου για κατανάλωση και για drive- through εγκαταστάσεις- προετοιμασία φαγητών για μεταφορά.

Αυτή η μερική μόνο ακύρωση, οδήγησε την Supremac να προσφύγει κατά της παραπάνω απόφασης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (το Δικαστήριο), ζητώντας να ακυρωθεί το σήμα στο σύνολό του ήτοι και για τα υπόλοιπα προϊόντα και υπηρεσίες, πλην των «σάντουιτς με κρέας», για τα οποία δεν αμφισβήτησε ότι η χρήση τους είχε αποδειχθεί.

## II. Τα πορίσματα της Απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου

Το Δικαστήριο εξέδωσε την απόφασή του στις 5.6.2024 κάνοντας μερικώς δεκτή την προσφυγή της Supremac ενώπιόν του (η Απόφαση) και ακυρώνοντας μερικώς την απόφαση του Τμήματος Προσφυγών με αποτέλεσμα να απορριφθεί η προσφυγή της McDonald's ενώπιον του Τμήματος Προσφυγών για τα ακόλουθα προϊόντα και υπηρεσίες για τα οποία κρίθηκε ότι το σήμα επίσης δεν χρησιμοποιείται ουσιαστικά:

- Κλάση 29: Τρόφιμα παρασκευασμένα από προϊόντα πουλερικών, σάντουιτς με κοτόπουλο,
- Κλάση 30: σάντουιτς με κοτόπουλο,
- Κλάση 42: Υπηρεσίες που παρέχονται ή συνδέονται με τη λειτουργία εστιατορίων και άλλων εγκαταστάσεων ή που ασχολούνται με την παροχή φαγητού και ποτού

έτοιμου για κατανάλωση και για drive- through εγκαταστάσεις- προετοιμασία φαγητών για μεταφορά

και διατηρώντας πλέον το επίμαχο σήμα σε ισχύ μόνο για

- Κλάση 29: Τρόφιμα παρασκευασμένα από προϊόντα κρέατος, σάντουιτς με κρέας,
- Κλάση 30: Βρώσιμα σάντουιτς, σάντουιτς με κρέας.

Σύμφωνα με την πάγια νομολογία, που επανέλαβε το Δικαστήριο, για να θεωρηθεί ότι υπάρχει ουσιαστική χρήση θα πρέπει να προσκομιστούν τέτοια αποδεικτικά στοιχεία ώστε η χρήση αυτή να αποδειχθεί πλήρως, διευκρινίζοντας ότι δεν αρκεί η πιθανολόγηση, αλλά ούτε και κρίση βασισμένη σε υποθέσεις (Vitakraft-Werke Wührmann v OHIM – Krafft (VITAKRAFT), T356/02, EU:T:2004:292). Χρειάζονται, αντιθέτως, στοιχεία που κατά άμεσο και αντικειμενικό τρόπο να αποδεικνύουν την χρήση.

Το πρώτο ζήτημα που εξέτασε η Απόφαση ήταν η κατηγοριοποίηση των προϊόντων «σάντουιτς με κοτόπουλο» και «σάντουιτς με κρέας» στο υπό ακύρωση σήμα, τόσο στην κλάση 29 όσο και στην κλάση 30, ενώ η ορθή κλάση είναι η 30 και μόνο. Όπως ισχυρίσθηκε η προσφεύγουσα, για το λόγο αυτό, τα εν λόγω προϊόντα στην κλάση 29 έπρεπε να ακυρωθούν λόγω μη χρήσης. Το Δικαστήριο απέρριψε τον ισχυρισμό, αναφέροντας ότι η κατηγοριοποίηση των προϊόντων σε κλάσεις αφορά αποκλειστικά και μόνο διοικητικούς σκοπούς και σύμφωνα με πάγια νομολογία η κατηγοριοποίηση σε λάθος κλάση δεν συνιστά λόγο ακύρωσης του σήματος για μη χρήση των εν λόγω προϊόντων εάν πράγματι η χρήση τους αποδειχθεί, ακόμα και αν αυτά έχουν δηλωθεί σε λάθος κλάση.

Το δεύτερο ζήτημα αφορούσε το αν τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίσθηκαν προς απόδειξη χρήσης των προϊόντων «σάντουιτς με κοτόπουλο» αυτών καθεαυτών είναι επαρκή. Αυτά ήταν α) εκτυπώσεις από διαφημιστικά πόστερ πάνω στα οποία υπήρχαν χειρόγραφες ενδείξεις των χρονολογιών 2015-2016 και πίνακες μενού σχετικά με το προϊόν υπό την ονομασία “Grand Big Mac Chicken” και β) εκτυπώσεις από στιγμιότυπα οθόνης από το λογαριασμό Facebook της McDonald's στη Γαλλία σχετικά με την προσφορά του Grand Big Mac Chicken το 2016 και γ) εκτυπώσεις από στιγμιότυπα οθόνης τηλεοπτικής διαφήμισης σχετικά με το “BIG MAC + Grand BIG MAC Chicken” που προβλήθηκε το 2016 στη Γαλλία. Σε όλα τα ανωτέρω υπήρχαν εικόνες του προϊόντος που πωλείτο και διαφημιζότο ως “Grand Big Mac Chicken”. Τα στοιχεία αυτά είχαν κριθεί επαρκή σε συνδυασμό μεταξύ τους από το Τμήμα Προσφυγών για την απόδειξη χρήσης για τα εν λόγω προϊόντα κατά το χρονικό διάστημα 2015 έως 2016 στη Γαλλία. Το Δικαστήριο όμως θεώρησε ότι το Τμήμα Προσφυγών έσφαλε στην κρίση του αυτή, καθώς από τα εν λόγω

στοιχεία δεν προκύπτει, ως όφειλε, η έκταση της χρήσης, δηλαδή ποιος ήταν ο όγκος των συναλλαγών που αφορούσαν τα προϊόντα αυτά, η περίοδος κατά την οποία έγι-νε η χρήση και η συχνότητα της χρήσης, άλλως σε τι πο-σότητες πωλήθηκε το προϊόν, πόσο συστηματικά και με τι επαναληψιμότητα (παρ. 39, 40 της Απόφασης) αλλά ούτε και οι τιμές υπό τις οποίες πωλήθηκε το προϊόν (παρ. 41 της Απόφασης). Το κενό αυτό στις αποδείξεις δεν συμπλη-ρώθηκε, κατά το Δικαστήριο, ούτε από την προσκομισθεί-σα από την McDonald's Ένορκη Βεβαίωση, στην οποία γι-νόταν λόγος για πωλήσεις γενικά, χωρίς ειδική αναφορά στον αριθμό πωληθέντων τεμαχίων του συγκεκριμένου προϊόντος στη Γαλλία κατά την περίοδο 2013-2017 αλλά μόνο γενικά στοιχεία πωλήσεων για την περίοδο αυτή. Το Δικαστήριο κατέληξε ότι τα ανωτέρω στοιχεία απέδει-ξαν «μία ασήμαντη χρήση» μόνο του επίδικου σήματος σε σχέση με «σάντουιτς με κοτόπουλο» το 2016 (παρ. 43) και ακύρωσε το σήμα για τα προϊόντα αυτά. Το πώς το Δικα-στήριο κατέληξε στην ακύρωση ενώ έκρινε ότι τελικά η χρήση αυτή αποδείχθηκε αν και μόνο ως «ασήμαντη» δεν δι-ευκρινίζεται στην Απόφαση.

Το τρίτο ζήτημα αφορούσε την αρχή της μερικής χρήσης, σύμφωνα με την οποία η μη χρήση μίας στενότερης κατη-γορίας προϊόντων δεν επιφέρει απώλεια δικαιωμάτων για μία ευρύτερη κατηγορία στην οποία ανήκει. Και αντίστρο-φα, όταν αποδειχθεί χρήση για μία στενότερη κατηγορία δεν θεωρείται αυτομάτως αποδειχθείσα και η ευρύτερη (παράγραφοι 63-70 της Απόφασης). Το Δικαστήριο τόνι-σε ότι πρακτικά είναι αδύνατο οι δικαιούχοι να αποδεικνύ-ουν κάθε μία δυνατή παραλλαγή των προϊόντων ή υπη-ρεσιών του σήματός τους. Έτσι προκρίνεται νομολογιακά μία ομαδοποίηση αυτών που δεν είναι κατ' ουσίαν διαφο-ρετικά και ανήκουν σε μία ομάδα που δεν μπορεί να χω-ριστεί σε υπο-ομάδες παρά μόνο κατά τρόπο αυθαίρετο (παρ. 64 της Απόφασης). Κριτήριο για την ομαδοποίηση αυτή είναι ο σκοπός ή η επιδιωκόμενη χρήση των κατα-ναλωτών όταν αγοράζουν τα προϊόντα, ενώ η φύση και τα χαρακτηριστικά των προϊόντων δεν παίζουν ρόλο. Το κρι-τήριο αυτό κρίθηκε ότι δεν πληρούται εν προκειμένω για τα «σάντουιτς με κρέας» και τα «σάντουιτς με κοτόπου-λο», που το Δικαστήριο έκρινε ότι είναι διακριτές κατη-γορίες, πληρούται όμως για τα «Τρόφιμα παρασκευασμέ-να από προϊόντα κρέατος» ή τα «Βρώσιμα σάντουιτς» και τα «σάντουιτς με κρέας», υπό την έννοια ότι αφού απο-δείχθηκε χρήση για τα δεύτερα θεωρείται αποδειχθείσα η χρήση και για τα πρώτα. Τελευταίο σημαντικό κομμάτι που εξέτασε το Δικαστήριο αποτέλεσε η χρήση του σήμα-τος για τις υπηρεσίες της κλάσης 42, στα πλαίσια της οποί-ας έκρινε ότι η απόδειξη χρήσης για προϊόντα δεν μπορεί αυτομάτως να αποδείξει και χρήση σχετικά με υπηρεσίες,

αφού οι δύο κατηγορίες θεωρούνται a priori αυτοτελείς, και για αυτές χωρεί ξεχωριστή απόδειξη.

### III. Συμπέρασμα

Με μία ενδελεχή και πολύπλευρη ανάλυση πολλών θεμά-των που άπτονται του κεφαλαιώδους πλέον για την κα-θημερινή πρακτική στον χώρο των σημάτων θέματος της ουσιαστικής χρήσης σήματος, το Δικαστήριο κατέδειξε με τον πιο εναργή τρόπο, κλείνοντας την πολύχρονη και πολύκροτη αυτή διαφορά, ότι η βασική παράμετρος στις υποθέσεις απόδειξης χρήσης είναι η σωστή και πλήρης συγκέντρωση, οργάνωση και παρουσίαση του αποδεικτι-κού υλικού χρήσης. Το Δικαστήριο απεφάνθη επίσης επί του κρίσιμου ζητήματος της ομοιότητας/συνάφειας προϊ-όντων/υπηρεσιών ώστε να είναι δυνατή η χρήση αποδει-κτικών του ενός προκειμένου να αποδειχθεί η χρήση και του άλλου. Οι διαμετρικά δε αντίθετες κρίσεις επί του ίδιου αποδεικτικού υλικού και επί των ιδίων πραγματικών περι-στατικών και προϊόντων/υπηρεσιών είναι ενδεικτικές του βαθμού υποκειμενικότητας που χαρακτηρίζει τις υποθέ-σεις αυτές, η οποία πρέπει όσο το δυνατό να περιορίζεται με τη θέσπιση αντικειμενικών κανόνων και σταθερών πα-ραμέτρων από τη νομολογία. Το Δικαστήριο επιβεβαιώνει τέλος την παγία πλέον νομολογία ότι η ουσιαστική χρήση σήματος δεν μπορεί να συνάγεται από τα διδάγματα της κοινής πείρας ή τις γενικές γνώσεις, θα πρέπει να απο-δεικνύεται ενώπιον του κρίνοντος οργάνου/δικαστηρίου κατά τρόπο πλήρη, σαφή και ξεκάθαρο. Αποτέλεσμα της κρίσης του Δικαστηρίου είναι ότι πλέον το σήμα BIG MAC παραμένει σε ισχύ μόνο για τα προϊόντα για τα οποία πράγ-μα χρησιμοποιείται και όχι για τα παρεμφερή.

**Μαρίνα Πεπράκη**  
PhD, LLM, Δικηγόρος